

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

V. P. n. Studijska knjižnica
M a r i b o rUredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, upravo 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Volja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasni po ceniku / Oglasi
sprejema tudi oglasni oddetek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Dr. Kurt von Schuschnigg v Pragi

Prišel je, da bi pregovoril češkoslovaško in malo antanto za obnovitev monarhije v Avstriji - Habsburžana Otona naj bi zaenkrat zastopal regent, kot na Madžarskem

PRAGA, 16. januarja. Danes prihaja semkaj avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg. O njegovem prihodu v Prago in sestanku s češkoslovaškimi državniiki se obširno razpravlja zlasti v tisku srednje Evrope in se napravljajo v tej zvezi najrazličnejše kombinacije. Iz množice vseh teh vesti je skoraj nemogoče izluščiti resnico in bo treba počakati šele na potek rezultatov Schuschniggovega obiska, da bo mogoče ustvariti pravilno sodbo.

Še najverjetneje je mnenje, ki ga objavljajo tudi romunski listi, da prihaja Schuschnigg v Prago zaradi tega, da bi pridobil Češkoslovaško in s tem malo antanto za politiko, ki bi ustrezala intencijam sedanje Avstrije. Izgleda, da se Avstrija ne zanese popolnoma na zaveznitvo z Italijo in na njeno pomoč, ker ve, da je v sedanjem trenutku zaradi vojne v vzhodni Afriki preveč vezana in zaradi

tega v Evropi oslABLJENA. Dr. Schuschnigg bi sedaj hotel, da bi del garancij, ki jih je doslej nosila sama Italija, prevzela tudi Češkoslovaška, odnosno celotna mala antanta. Predvsem pa se zdi avstrijski vladi najbolj potrebno, da bi se zavarovala pred vsako eventualnostjo v primeru evropskih zapletljajev, katere bi skušala izkoristiti Nemčija za svoje namene.

Zaradi vsega tega se havi avstrijska vlada znova z misljo obnovitve monarhije s Habsburžani. Vendar se zaenkrat Habsburžani ne bi vrnili na avstrijski prestol, ampak bi se postavil v Avstriji regent, ki bi zastopal Habsburžane do njihove vrnitve tako, kakor jih zastopa regent Horthy na Madžarskem. Izgleda, da bi kancelar dr. Schuschnigg rad sam postal regent, dočim je na drugi strani znano, da so v Italiji bolj naklonjeni pod kancelarju knezu Starhenbergu. Glavni

namen Schuschniggovega namena v Pragi bi zaradi tega bil pridobiti češkoslovaško vlado in malo antanto za to, da opusti svoje nepopustljivo stališče do vrnitve Habsburžanov, odnosno do obnovitve monarhije v Avstriji. Na Češkoslovaško in na malo antanto se obrača avstrijska vlada zlasti zaradi tega, ker se na Madžarskem čutijo v zadnjem času vedno bolj uplivi Nemčije in se avstrijskim državnikom kljub ponovnim poizkusom ni posrečilo pridobiti vodilnih madžarskih državnikov za skupno akcijo za restavracijo Habsburžanov.

Zelo verjetno je, da je ta verzija resnična, toda prav gotovo je tudi, da Schuschnigg s to svojo namero ne bo uspel. Države male antante stojijo slej ko prej na odločnem stališču proti vrnitvi Habsburžanov v Avstrijo, pa naj bi se nameravalo to izvršiti takoj, ali le postopoma z uvedbo regentstva.

Angleški pritisk na Francijo

PARIZ, 16. januarja. Francijo vedno bolj vznemirja akcija, ki jo baje pripravila Nemčija zaradi francosko-ruske pogodbe za ukinitve demilitarizacije Porenja. Najbolj jo pa vznemirja pri tem zadržanje Anglije. Razni znaki kažejo namreč, da se Anglija ne upira nemškimi težnjam in da obstoja med Londonom in Berlinom morda celo zadevno tili sporazum. Francija čuti zaradi tega potrebo zahtevati razčiščenje te zadeve med Parizom in Londonom. Pariški tisk naglašava ob tej priliki, da je cena za pridobitev podpore Anglije itak že znana. London hoče postaviti Pariz pred usodno odločitev: Z Londonom proti Italiji, ali pa z Rimom proti Angliji. V prvem primeru bo Anglija proti nemški akciji, v drugem pa bo podpirala. Kako se bo Francija odločila? Za Rim najbrže ne.

USODA LAVALOVE VLADE.

PARIZ, 16. januarja. V političnih krogih se z zaskrbljenostjo spremlja pričetek nove ofenzive proti Lavalu. Na drugi strani se pa pojavljajo glasovi, ki iz zunanje-političnih vzrokov ne nasprotujejo odstranitvi Lavalu, vendar bi se moralo to zgoditi prej, preden odpotuje v Ženevo k zasedanju Društva narodov. Gotovo je, da bi Društvo narodov moralo odgoditi sklepanje o poostitvi sankcij proti Italiji do rešitve krize v Franciji. Ker traja v Franciji vladna kriza mnogokrat dolgo, bi moralo tudi Društvo narodov za tako dolgo odložiti svoje delo.

NEMCIJA IN LOCARNO.

LONDON, 16. januarja. »Daily Telegraph« piše, da se mora resno pričakovati možnost, da bo Nemčija odpovedala locarnski pakt. Po informacijah istega lista v angleškem zunanjem ministrstvu bi bile posledice takega nemškega koraka zelo resne, ker bi odpoved dopuščala Nemčiji avtonatično vojaško zasedbo demilitariziranega Porenja. Posledice tega bi bile, da bi se v smislu čl. 16. pakta Društva narodov takoj sklical svet Društva narodov na izredno zasedanje, ki naj bi ugotovilo kršitev pogodbe. Med Londonom in Parizom se o tem doslej res še ni razpravljalo, vendar je čisto naravno, da bi sodelovanje Londona in Pariza stopilo v tem primeru takoj v akcijo.

RAJŠE VOJNO KOT POPUSTITI.

ALEKSANDRIJA, 16. januarja. Priprave Angležev v Egiptu postajajo vedno večje. Neprestano prihajajo sem novi transporti angleških vojakov, orožja in municije, kar se zbira večinoma na meji italijanske Libije. To dokazuje, da je Anglija prej pripravljena na vojno, kakor pa na popuščanje.

PANARABSKA ZVEZA.

LONDON, 16. januarja. Reuterjev urad poroča, da se vrše pogajanja za sklenitev vsearabske zveze. Odposlanci Saudove Arabije so odpotovali v Bagdad. Angleški poslanik v Džigi sodeluje pri teh pogajanjih. Predvideva se, da bo tudi Jemen pristal na to zvezo Arabcev in se bodo ob tej priliki rešili tudi vsi spori med Jemenom in Hedžasom.

ANGLEŠKO POSOJILO FRANCIJI?

PARIZ, 16. januarja. Pariška izjava Newyork Herald objavlja vest o nameravanem francoskem posojilu v Angliji. List pravi, da gre za kratkoročno posojilo 4 milijard frankov s 3 in pol odstotnim obrestnim. Dopisnik pravi, da je ponudba za posojilo prišla iz Londona samega in je v zvezi s prizadevanji Anglije, da bi Francija spremenila svojo zunanjo politiko.

Makala končno obkoljena

Novi abesinski uspehi na severu, na jugu pa neuspeh — Srditi letalski napadi

ADIS ABEBA, 16. januarja. Na severnem bojišču se nadaljujejo boji okoli Makale. Najbolj srdita bitka se je bila v Geralti v neposredni bližini Makale, kjer se je Abesincem posrečilo pregnati Italijane še z zadnjih obronkov Tembjenškega gorovja. Četam rasa Sejuma se je posrečilo Italijane vreči z njihovih položajev in zapleniti večje število strojníc, pušk in življenjskih potrebščin. Italijani so pustili na bojišču 65 mrtvih in več ranjenih. Na južnem bojišču je pričel general Graziani na jugozahodu ofenzivo proti položajem čet rasa Deste. Trenutno se vrše srditi boji, o njih pa še ni podrobnejših poročil. Zelo aktivni so postali zopet italijanski letalski oddelki, ki izkoriščajo trenutno nastalo lepše vreme. Italijanska letala so v Ogadnu bombardirala Anale in metala pri tem tudi plinske bombe. Istočasno so metala italijanska le

tala na Harar in vse okoliške kraje letake, v katerih pozivajo Italijani prebivalstvo, naj se upre in vda Italiji, ker prinaša svobodo in pravico. Na severu so italijanska letala bombardirala kraje ob reki Takazi. Bombardirala so dalje Dabad severno od Gondarja, najhujši napad so pa izvršili Italijani z letal na mesto Sokoto, ki leži 90 kilometrov južno-zahodno od Makale. V Sokoti je bilo pri tem napadu 10 ljudi ubitih, 8 pa hudo ranjenih. Italijani so potušili tudi neko tam kajšnje cerkev.

LONDON, 16. januarja. Po najnovejši vesti iz Abesinije, se je četam generala Grazianija posrečilo prisiliti Abesince pri Dolu na desnem krilu k umiku. To je po dolgem času zopet prvi italijanski uspeh. Na severnem bojišču se je pa Abesincem končno posrečilo docela obkoliti Makalo.

listi, ne more spraviti s sveta dejstva, ki je znano povsod, samo v Italiji ne.

Zelo odločno so zagrabili angleški listi zatrjevanje, da Italija ni pripravljena pričeti nikakršnih pogajanj, ki bi pomenila kompromisno mešetarjenje. Ta izjava se zdi angleškim listom zelo dobrodošla in pravijo, da je to isto, kar hočejo tudi v Angliji, samo rezultat si zamisljajo drugače. Angleško javno mnenje je slej ko prej proti vsakemu popuščanju in ne bo nikoli dovolilo, da bi se napadalec za napad še nagradil. Angleško javno mnenje bo odobrilo le tako likvidacijo, ki bo docela v skladu z duhom pakta Društva narodov.

Posledice poloma pomorske konference

LONDON, 16. januarja. Pomorska konferenca je dokončno propadla, in to po krivdi Japonske, ki ni hotela opustiti svojih zahtev po pomorski pariteti z Veliko Britanijo in Združenimi državami. V vrstah delegacij in angleških politikov se naglašava obžalovanje, da je Japonska napravila sklep, ki pomeni pričetek tekovanja v pomorskem oboroževanju. Opravičila in prizadevanja Japonske, da bi se krivda za ta polom zvalila na Veliko Britanijo in Združene države, nimajo nobene vrednosti, ker je znano, da Japonska ni hotela pristati na prav noben kompromis. V političnih krogih se posebej naglašava, da izziva ta sklep Japonske k tesnemu sodelovanju med Veliko Britanijo in Združenimi državami na Tihem oceanu. Po krivdi in volji Japonske stopa boj za Tih ocean v odločilni stadij in posledice naj si Japonska pripiše sama. Zatrjuje se tudi, da bo novo nastali položaj vplival na poboljšanje odnošajev med Anglijo in Rusijo, proti kateri pripravlja Japonska v prvi vrsti napad.

ŠE NI ODLOČITVE.

LONDON, 16. januarja. Angleška vlada je včeraj razpravljala o poostitvi sankcij, a ni storila dokončnih sklepov, ker je treba prej ugotoviti, kako bi se do poostitve zadržale države dobaviteljice petroleja.

Polemika med Rimom in Londonom

Angleški tisk zavrača izvajanja italijanskih listov o položaju v Afriki in vprašanjih likvidacije vojne

LONDON, 16. januarja. Londonski listi donatiskujejo v izvlečkih članke italijanskih, v katerih zavračajo vesti svetovnega tiska o položaju Italijanov, v vzhodni Afriki. Italijanski listi zatrjujejo, da so vse vesti o porazih na severnem in na južnem bojišču docela izmišljene. Italijanske operacije so bile namenoma ustavljene, da se pripravi temeljito nadaljnje prodiranje na jug, odnosno z juga na sever. To je svobodna taktika italijanskega vrhovnega vojaškega vodstva, ki hoče brez prevelikih žrtev doseči svoj namen. V vojni ne gre za nekaj dni ali tednov, glavno je, da se strateško pametno dosežejo zaželjeni rezultati. Te bo Italija dosegla, ker ne misli na prav nič drugega, kakor na nadaljevanje vojne do končne popolne zmage. Dokler podlaga za uresničenje vseh italijanskih zahtev ne bo ustvarjena, se Italija ne bo spuščala v nobena kompromisna pogajanja,

ki naj bi pomenila nekakšno poravnalno postopanje propadlega podjetja. K temu je tudi nobene sankcije nikoli ne bodo prisilile. Italija hoče brezpogojno doseči vse.

Angleški listi, ki donatiskujejo te izjave italijanskih, pravijo, da tiči v tem — naj se obrne kakorkoli — priznanje, da je nastal na bojiščih zastoj. Toda ves svet ve, da ta zastoj ni nobena strateška taktika, ampak posledica čisto preprostega dejstva, da se je italijanska vojaška akcija ponesrečila. Italija je čas, ko bi bila res lahko dosegla napram Abesincem kako uspehe, že zamudila. Sedaj je prisiljena braniti se, namesto napadati in prodirati dalje. To dokazuje najbolj tudi dejstvo, da mora Italija sedaj znova mobilizirati nove letnike rezervistov doma in v kolonijah in odpošiljati vedno nove čete iz Italije v vzhodno Afriko. Italijanski tisk, pravijo angleški

Demoi razgledi

Maribor v kriminalu

V kriminalnem albumu mariborske policije je naloženih nad 20.000 slik najrazličnejših grešnikov in zločincev — Lani je policija aretirala nad 1000 oseb — Težji zločini so vedno redkejši, manjši pa se množe na račun današnje krize — Naporno delo policije

Naš veliki Cankar je nekoč dejal, da male tatove zapirajo, velikim pa prizanašajo. Bolj kot za tisto dobo, so resnične njegove besede za današnje dni. Koliko velikih grehov store ljudje danes, a ostanejo prikriti javnosti in varnostnim oblastem. Koliko smrtnih grehov store nekateri nad masami ljudi in njih jok in solze ne ganejo ne grešnika in ne paragrafov, ker si veliki grešniki vedo vselej pomagati. Koliko afer in aferic, ki so imele najhujše posledice, gre v pozabljenje. Dober in hudoben je pač človek po svoji naravi. Med vsemi bilancami, ki jih delamo ob zaključku vsakega leta, je morebiti najžalostnejša bilanca mestne policije. Kdo bi mogel popisati vsa zasliševanja samo na kriminalnem oddelku. Koliko hudobe pa tudi koliko gorja je zabeleženega v suhoparnih policijskih zapisnikih. Lani je mariborska policija aretirala 1046 oseb. Med temi aretiranci pa so v pretežni večini sami manjši grešniki. Zločinca težjega kalibra sta bila samo dva. Mimo kriminalnega oddelka je imel precej posla tudi politični oddelek mestne policije, a opravil je imel samo z eno večjo afero.

Značilne za današnjo dobo so številne aretacije, ki se množe z vsakim letom. Težji zločini so dandanašnji na področju mariborske policije redki. V največ primerih so prišli ljudje v konflikt s paragrafi zaradi bede. Mnogo je takih, ki se vključijo svojemu najboljšemu in poštenemu hotenju ne morejo preživljati in so ta korekoč prisiljeni seči po tuji lastnini, zato je bilo med aretiranci največ tatov. Pred desetimi, petnajstimi leti je bila kriminalna slika drugačna. Takrat je imela mariborska policija največ posla z nevarnimi tihotapskimi družbami in z dobro organiziranimi političnimi prevratnimi elementi. V primerih z današnjo dobo je bilo takrat več težjih zločinov, ropov in umorov. Nekateri roparski umori še do danes niso pojasnjeni. Tako še danes nikdo ne ve, kdo je bil morilec neke kmetice, ki so jo našli leta 1920 z razparanim trebuhom pri Treh ribnikih. Tudi se še do danes ni vjel v past morilec nekega moškega, ki so ga našli umorjenega v Scherbaumovem skednju. Veliki vlomji so bili pred leti izvršeni v Žnidaričevo trgovino na Glavnem trgu, v Hartingerjevo trgovino na Aleksandrovi cesti in v Schmidovo skladišče v Gospejnih ulici. Zelo v modi so bili pred leti nekaj časa spretni svedrovci, pred katerimi niso bile varne zlasti blagajne državnih uradov.

Okoliški problemi

Odločen „ne“ večine Šentpeterčanov

S stvarnimi argumenti podpret in sprejet predlog šentpeterčanov proti odcepitvi od Košakov in ustanovitvi samostojne šentpeterske občine

Poročali smo že kratko o poteku plenarne seje košaške občinskega odbora, na kateri je bil z veliko večino sprejet predlog šentpeterčanov proti razdružitvi. Stvarni predlog pa je obenem tudi najboljši odgovor na vsa zavijanja ljubljanskega radikalnega glasila »Slovenec«, ki je skušal v eni zadnjih številik zadevo odcepitve št. Petra od Košakov prikazati v svoji politični barvi neoziraje se na veliko gospodarsko škodo, ki bo jo utrpel št. Peter po razdružitvi. Vsebinska predloga je naslednja.

»NE PRISTANEMO!«

Občinski odbor občine Košaki ugotavlja, da nadzorna oblast ni upoštevala sejnega sklepa z dne 15. dec. 1935 in sklene v zvezi s takratnim predlogom sledeče:

Ne pristanemo na izločitev krajev Malečnik, Celestrina, Vodole, Hrenca, Trčova, Nebova in Metava, spadajočih sedaj v sestav upravne občine Košaki, zaradi nameravane ustanovitve nove uprav-

Blagajn naših denarnih zavodov pa se niso lotili, kar je dokaz, da so bili zločinci manjšega kova. Tudi ni bil Maribor nikdar zatočišče nevarnih in organiziranih zločinskih tolpe.

Tihotapstvo cvete sicer še danes, toda današnji tihotapci so bolj skromni. Saharin, cigaretni papir, vžigalniki in kresilni kamenčki so današnje tihotapsko blago. Prva leta po prevratu pa so tihotapili kar na debelo. Iz naše države so spravljali preko meje črede živine, »svažali« pa so v ogromnih množinah najrazličnejše monopolsko blago. Mariborčanom je še živo v spominu velika tihotapska afera z orožjem in municijo. Neki podjetnik je takrat kupil v Nemčiji na dražbi veliko tovarno za orožje in municijo. Oboje je z Dunaja pošiljal po železnici do Lipnice, od tam pa na kmetijskih vozovih »švarc« preko meje v Maribor. Še bolj senzacionalna pa je bila afera z železniškimi vagoni, ki so kakor »kaira« nekaj časa izginjali s proge Maribor - Gradec. Po daljšem prizadevanju se je končno vendarle posrečilo našim in avstrijskim oblastem izlediti krivca v osebi nekega železniškega uradnika na postaji v Gradcu. Tudi so oblasti pri preiskavi ugotovile, da je imel dotični železniški uradnik vse dokumente ponarejene in da je bil poklicni zločinec najtežjega kalibra, čeprav je nad leto dni zadovoljivo opravljal odgovorno službo prometnega uradnika na glavnem kolodvoru v Gradcu.

Povdarljamo smo že, da se v današnji dobi množe prestopki in manjši zločini. Delo, ki ga mora opraviti naša mestna policija v enem letu je ogromno. Upoštevati pa moramo pri tem žalostno dejstvo, da nima naša policija nobenih modernih pripomočkov, ki dandanes z velikim pridom služijo vršenju naporene policijske službe. Mimo tega pa je še število varnostnih organov in administrativnega osebja tako skrčeno, da trpi zaradi tega celo služba. Mariborski policijski stražniki so oboroženi s pendreki in samokresi, ki funkcionirajo le na srečo. Tudi je imela policija policijskega psa, ki pa je lani poginil. Nima pa mariborska policija nobenega motornega prevoznega sredstva, kakor tudi ne raznih pripomočkov, s katerimi so opremljeni varnostni organi drugih naprednejših mest. In vključno temu vršijo svojo službo v splošno zadovoljstvo meščanov in v strah zločincev in drugim temnim elementom.

ne občine pri Sv. Petru. Pri tem so upoštevana naslednja dejstva in razlogi:

Po §§ 2. in 3. zakona o občinah so občine prirodne ekonomske samoupravne edinice, ki morajo imeti najmanj 3000 prebivalcev. Terenskih prilik, ki bi za našete kraje zahtevale izjemo ni, ker je sedež naše občine v predmestju Maribora, kamor po svoji naravni legi gravitirajo vsi kraji naše občine. To je neizpodbitno dejstvo!

Najnovejša zakonodaja nalaga občinam vse težavne posle, ki tangirajo interese občinske skupnosti, in se ranašajo na gospodarski, kulturni in socialni napredek občanov, zlasti pa upravljanje občinske imovine, skrb za občinske prometne naprave, gradnjo in vzdrževanje cest in mostov, oskrbovanje ubožcev, zdravstveno in mladinsko skrbstvo, skrb za higijeno in telesno vzgojo, požarno varnost, nadzorstvo nad življenjskimi potrebščinami, skrb za vsestranski napredek občanov, širjenje in pospeševanje

narodne prosvete, kmetijstva in živinoreje. Nadalje spadajo v to področje vsi posli krajevne policije, skrb za javno imovinsko in osebno varnost, moralo, red in mir, nadzorstvo nad tujci, sumljivimi osebami in postopači, nad prenočišči, gostilniškimi obrati, vinotoči, skrb za odvrčanje ralezljivih bolezni, nadzorstvo nad prodajo ljudske in živalske hrane, skrb za varnost javnega prometa, gradbeno policijo, itd. Mimo tega vrši občina nešteto poslov, ki ji jih nalagajo zakoni in odredbe upravnih, vojaških, sodnih, finančnih in drugih oblastev. Da zamore občina te posle in zakonite dolžnosti pravilno in v redu opravljati, mora biti predvsem gospodarsko močna.

Sedanja košaška občina je bila komasirana po vsestranskem prevdanku in z najboljšo voljo merodajnih oblastev, da se ustanovi gospodarsko močna, dela zmožna in teritorialno smiselno zaokrožena upravna edinica. To se je docela posrečilo zlasti še, če se upošteva načelo izravnavanja gospodarske moči v neposredni mariborski okolici. V ilustracijo dejanskih prilik naj navedemo nekoliko številčnih podatkov:

PRORAČUNI BIVŠIH OBČIN

pred komasacijo izkazujejo leta 1933 naslednje občinske doklade na neposredne davke: Košaki 56%, Krčevina 50%, Sv. Peter pa 127%. Po komasaciji so doslej občinske doklade lanske proračunske leto 55%, v letošnjem proračunu pa 60%. Za Košake in Krčevino ni po združitvi nastala bistvena škoda zaradi nekoliko višje davčne obremenitve, dočim je bil Sv. Peter razbremenjen za celih 70%.

Če bi se ustanovila samostojna občina pri Sv. Petru, bi se proračun košaške občine skrčil na izdatkih za okroglo 100.000, na dohodkih pa za okroglo 60.000. Iz tega je jasno razvidno, da bi Košaki in Krčevina po odcepitvi Sv. Petra ne imeli gospodarsko pomembnih koristi.

Povsem drugo bi bilo stanje v novi samostojni šentpeterski občini, katere izdatki bi znašali okroglo 121.000. Če odbijemo od tega zneska že omenjene redne dohodke v znesku 26.400, se pokaže, da bi morala nova občina kriti primanjkljaj v znesku 95.000 z občinsko doklado, ki bi ob povprečni davčni moči 56.000 Din morala narasti najmanj na 170%. Ta odstotek pa bi zaradi naraščajočih poslov, ki jih nalaga občinam nova zakonodaja, narasel prej ko slej na 200%.

Ptujске novice

Poslovanje javne bolnišnice v Ptujju v letu 1935. V preteklem letu je bilo sprejeto v bolnišnico 1842 bolnikov. Od teh 939 moških in 903 ženskih oskrbovancev. Kako upravičen je klic po razširitvi bolnišnice je razvidno iz porastka bolnikov v zadnjih letih. Tako je bilo v letu 1925 sprejetih 1011, v letu 1924 pa celo samo 791 bolnikov. Dasi se zavod od tega časa ni prav nič razširil, izvršile so se le notranje preureditve, kakor centralna kurjava vodovod itd. Na kirurškem oddelku se je zdravilo 1065 bolnikov ter je bilo izvršenih nad 1000 operacij. Na interni oddelek pa je bilo sprejetih 713 bolnikov, kjer je prevladovala tuberkuloza, ki je v tukajšnjih krajih precej pogosta, in se je že opetovano povdarjalo o važnosti zgraditve posebnega oddelka za tuberkulozne, ki so doslej pomešani z ostalimi bolniki internega oddelka. V izolirnici se je oskrbovalo 71 bolnikov. Porodov je bilo 72 in je opazati velik porast tudi pri porodnicah. Uspeh zdravljenja pa je bil naslednji: zdravja je našlo 1284, izboljšanih pa je odšlo 481 bolnikov. Umrla jih je le 62 in znaša umrljivost le nekaj nad 3%. Skupno število oskrbnih dni znaša 29.900 in pride povprečno na bolnika komaj 16,23% oskrbnih dni. Ambulatorično je bilo pregledanih okrog 700 bolnikov.

Določitev odkupnine za kuluk. Banska uprava v Ljubljani je odredila na osnovi zakona o samoupravnih cestah za proračunsko leto 1936-37 ljudsko delo in odkupnino v dveh enotah in povprečno dnuo na Din 10. Radi sestave tozadavnega seznama poziva mestno poglavarstvo v Ptujju vse prizadete, da v mestni

Taka bremena bi bila v današnjih prilikah pač nezmogljiva.

NEKDANJA OBČINA SV. PETER

je štela ob komasaciji 1600 prebivalcev, vendar ne davkoplačevalcev, ker je med njimi tretjina viničarjev, ki ne plačujejo nobenih davkov. Da taka občina ni zmožna samostojno poslovati in izpolnjevati svojih obveznosti je povsem jasno! Prav tako neosnovana je tudi navedba iniciatorjev akcije za odcepitev in za ustanovitev nove občine v okviru šentpeterske župnije. Meje košaške občine niso identične z mejami župnij. Košaška občina je razdeljena na troje župnij. Šentpeterska župnija je bila ustanovljena pred 300 leti; zaradi tega po svojem teritorialnem obsegu ne more ustrezati več današnjim razmeram in sodobnim potrebam ljudstva. Da bi se pa potrebe neke občine morale podrediti interesom župnije, nikakor ni primerno. Center župnije Sv. Peter, ki bi naj bil obenem center nove občine, je oddaljen od sedanjega sedeža košaške občine 4 km, to je pičlo uro hoda. Najmanj polovica šentpeterske župnije ima danes bližje v košaški občinski urad, kakor bi imela k Sv. Petru.

Vprašanje morebitne ustanovitve nove občine pri Sv. Petru z navedenimi kraji pa ne more biti aktualno vse dotlej, dokler predhodno ne bo rešeno vprašanje, če in kateri deli občine Košaki bi se v smislu §§ 6. in 144. zakona o mestnih občinah priključili Mariboru.

Obstoj in ustanavljanje upravnih občin, odnosno odcepitev in pregrupacija nekaterih delov že obstoječih občin, se mora presojati in obravnavati le z vidikov gospodarskih potreb občanov, nikakor pa ne iz strankarsko-političnih razlogov. Dosledno temu načelu se je tudi košaški odbor v vsej svoji funkciji dobi skrbno ogibal političnemu udeleževanju, upoštevajoč le gospodarski, kulturni in socialni napredek svojih občanov. Koliko je v tem pogledu storil prav za zanemarljive kraje, ki so prej spadali pod Sv. Peter, bi moralo biti znano vsem onim, ki sedaj delujejo temu principu protivno in ki so zavajali občane šentpeterčane v zmotno mnenje ter pod docela napačnimi premisami izvabljali od njih podpise za akcijo, o katere bistvu in dalekosežnosti niso imeli niti pravih pojmov. Tako demagoško početje je vsega obsojanja vredno in mu ne sme nasedati niti občinski odbor, ki se mora zavedati vseh težkih posledic in odgovornosti napram svojim soobčanom-davkoplačevalcem, niti upravna oblast.

upravi pregledajo seznam obveznikov ljudskega dela za leto 1935 in podajo morebitne pripombe, v kolikor je obstoječi seznam nepravilen.— Enako se ima podati tudi izjava do najkasneje 31. t. m., ali se bo obveznost z delom odslužila, ker se bo sicer plačilo predpisalo v denarju. Na morebitne izpremembe v tem oziru se pozneje ne bo oziralo.

Izsleden tat. Dne 19. 9. 1935 je bila ukradena v gostilni »Beli križ« v Ptujju 1 zlata in 1 srebrna ura, last sobarice Povšetove, v skupni vrednosti 1600 Din. Ker tatu takrat niso mogli izslediti, je ptujška policija razposlala tozadevno tiralico.— Sedaj pa je policija v Varaždinu izsledila navedene ukradene predmete in tudi tatu, ki je bil že večkrat kaznovan radi enakih deliktov. Je to 35 letni trgovski potnik iz Muretincev pri Ptujju. Epilog se bo odigral pred sodiščem.

Gospodarsko življenje

Zopet davčna potrdila. Vsakdo, ki si namerava nabaviti potni list, mora imeti z 20 dinarji kolkovano davčno potrdilo. Brez teh potrdil pristojne oblasti ne bodo izdale potnih listov. Ta odredba je sto pila te dni v veljavo in so razveljavljene vse prejšnje odredbe za izdajanje potnih listov našim državljanom.

170.000 dinarjev za regulacijo Drave pri Budini je dovolila banska uprava v Ljubljani. Na omenjenem mestu odplavlja Drava stalno rodovitno zemljo in trpijo kmetje radi tega veliko škodo.

Vsako slovensko hišo „Večernik“!

Mariborske in okoljske novice

Afektiranje državne ceste

Št. Iij—Maribor se bliža uredenju

Na podlagi govoric, da je bil 5 milijon-
ski kredit za moderniziranje prve etape
državne ceste Maribor - Št. Iij rakadno
namenjen drugim svrham se je tukajšnji
Touring klub z izčrpano vlogo obrnil na
ravnanost novega ministra za gradnje in
mu opisal neizmerno moralno in gospo-
darsko škodo, ki izvira iz obupnega stan-
ja cestnih razmer na skrajnem severu
države in mu obenem predložil, da je z
moderniziranjem starih in gradnjo novih
avtomobilskih cest v Dalmaciji brezpo-
gojno tesno zvezano tudi moderniziranje
in vzdrževanje glavne dovodne ceste Št.
Iij - Zagreb - Sušak. Minister je odgo-
voril na to vlogo z ugotovitvijo, da ne
more biti govora o tem, da bi se ta kre-
dit, katerega je odobril ministrski svet
pod št. 243 dne 21. III. 1935, dovedel
drugim svrham, da je bilo nadalje pod št.
13950 z dne 11. VI. 1935 odobrenih Din
19.000 za snemanje terena in izdelavo
projekta, katerega svota je bila povišana
za nadaljnjih Din 6.000. Ta dela se bliža-
jo svoji dovršitvi, nakar se bo takoj pri-
čelo z licitiranjem in gradnjo. — Končno
se je združenim naporom Tuiske prometne
Zveze Putnik, Touring kluba in Avto-
kluba je posrečilo, da počasi dovedejo to
brezupno zadevo k uresničenju.

Do smrti se je napil žganja

Včeraj zvečer je nenadoma umrl v
Orlici na Pohorju pri Ribnici na Pohorju
posestnik Franc Vitrih. Bil je v neki ta-
mošnji gostilni, ko je nenadoma obležal
pod mizo. težko hropeč. Navzočni so mu
takoj priskočili na pomoč ter so ga pri-
čeli polivati z mrzlo vodo, da bi ga spravi-
li k zavesti. Toda vsa prizadevanja so
bila zaman, kajti kmalu so opazili, da je
hropenje zastalo in da je Vitrih ostal ne-
giber. Prenesli so ga mrtvega v vuhred-
sko mrtvašnico. Njegova usoda je zbudila
precej govoric, ki so dale oblastvom
povoda, da se bo vršila najbrže obdukcija
mrtvečevega trupla. Predvsem se je
razneslo, da se je Vitrih napil preveč
žganja, kar je postalo zanj usodno, toda
ne na lastno pobudo, marveč radi dobre
volje nekaterih, ki so mu še pijanemu
vlivali žganje v usta. V teku je preiska-
va, ki naj dožene resničnost ali neresni-
čnost teh govoric.

ZASEBNI NAMEŠČENCI — NOCOJ!

Važno zborovanje ob 20. uri pri Po-
vodniku. Govori dr. J. Kostj o pokojnin-
skih zadevah ter drugih življenjsko važ-
nih nameščenskih vprašanjih. Pridite in
brneljite s seboj še druge!

Jugoslovansko-češkoslovaška liga in
Češki klub v Mariboru opozarjata svoje
člane in prijatelje na izredno priliko, ki
se nam nudi, na predavanje priznanega
češkega prijatelja A. C. Nora o **novi**
češki književnosti, ki se bo vršilo v to-
rek dne 21. t. m. ob osmi uri zvečer v
lovski sobi hotela Orel. Norova preda-
vanja so znana in imajo nepričakovan
uspeh po vsej srednji Evropi, ki jo je z
njimi že precej prehodil. Zato nam naj
bo tudi v Mariboru dobrodošel!

Iz **profesorske službe**. Od tukajšnje
realne gimnazije je premeščen na drugo
realno gimnazijo v Ljubljani prof. Ivan
Favai.

Peš potuje iz Rusije preko Maribora v
Perzijo Ivan Aksamit, rojen v Omsku v
Sovjetski Rusiji. Leta 1935 je pobegnil na
Poljsko in odtod na Češko in Avstrijo ter
so ga pri prekoračenju meje zajeli naši
graničarji na Plaču. Pri mariborski ob-
mejni policiji je izpovedal, da je namen-
jen peš v Grčijo, Turčijo in Perzijo. —
Zaenkrat so ga pridržali v zaporu.

Šentilske volitve. Mariborsko sodišče
je potrdilo listo z nosilcem g. Rudolfom
Hamerm.

Radio je pri Mariborčanih v čislh. To
je razv dno iz radijskega odjemalstva v
preteklem letu. Dočim je bilo v pričetku
leta v Mariboru še 1561 radijskih abo-

mentov, se je to število do konca leta po-
večalo za 245, to je na 1806. Tudi pri od-
javi in prijavi aparatov se vidi naraščan-
je zanimanja. Dočim je bilo odjavljenih
radijskih aparatov 345, jih je bilo v tem
času prijavljenih 590.

Kako Mariborčanj zborujejo in zaba-
vajo... V preteklem letu smo imeli v
Mariboru skupno 594 zborovanj, sestankov
in predavanj. Med temi je bilo 215
rednih in 14 izrednih občinskih zborov, 287
sestankov, 11 zborovanj. Koncertov je
bilo 13, odrskih prireditev 28, raznih za-
bav 66.

Za mariborski spomenik kralju Alek-
sandru I. so prispevali: Narodne šole:
Dolga vas Din 168, Sv. Ana v Sl. gor.
82 II. obrok, Žitečka vas 64.50, Olimje
59, Naraplje 10 Din. Občine: Ruše Din
2.000, Prosenjakovci 25, Korena 19, Sv.
Miklavž — srez Ptuj 12.50 Din. — Poštai
uradi: Slatina Radenci Din 30, Sv. Lenart
p. Vel. Nedelja 21, Rankovci 20.50 Din.
Oddeleki finančne kontrole, Dobrovnik —
Prekmurje 44 Din.

Za Pomožno akcijo za siromašne sloje
mesta Maribora so nadalje darovali:
Frangš Marija Din 500, Dr. Robič Hu-
gon 400, Weiss J. 400, Kos Marija 300,
Stickler Ida 300, Reiser Ana 300, Spatzek
Adolf 300, Umek Mihael 300, Dr. Kuko-
vec Klara 300, Kottas Levin 300, Pickel
C. 300, »Slavija« Jugosl. zav. banka 300,
Alberti Frančiška 250, Hitzel Karol 250,
Dr. Vraber Maks 250, Janežič Rudolf 250,
Göttlich Ivan in Regina 250, Neger Franc
& sin 250, Dr. Boštjančič Leopold 200,
Dr. Kristan Boris 200, Ogrizec Jospina
200, Fehrenbach Ana 200, Marič Marija
200, Tischler Amalija 200, Klanjšek Fran-
jo 200, Koter Štefan 200, Dr. Mayer Al.
200, »Drava« lesna industrija 200, Dr.
Cukala Fran 200, Dr. Windischer Fran-
200, Dr. Šnuderl Makso 200, Kovač Ivan-
ka 200, Pirhan Franc in Ana 200 Din.

Za **pobrezke siromake** je darovalo ob-
činj Pobrezje elektr. podjetje A. Rečnik
iz Maribora Din 250. Posnemajte to lepo
človekoljubnost!

Popisovanje leta 1918 rojenih vojaških
obveznikov. Vsi v Mariboru stanujoči
mladeniči roj. letnika 1918 brez ozira na
kraj njihovega domovinstva (pristojski)
se morajo tekom tega meseca zaradi vpi-
sa v seznam vojaških obvezancev zgla-
siti v uradnem času v mestnem voja-
škem uradu na Slomškovem trgu 11 in
prinesti s seboj krstni in domovinski list.
Ore leta 1918 rojene in v Maribor pri-
stojne mladeniče, ki žive izven Maribo-
ra, so dolžni prijaviti za vpis v vojaško
evidenco njihovih v Mariboru stanujoči
stariši ali sorodniki. Za neprilavljenje so
odgovorni njihovi stariši po odredbah vo-
jaškega kazenskega zakonika.

V nasprotju z zlonamernimi vestmi
ugotavljamo, da ljudje, ki so na nedo-
stojen način motili predavanje g. dra.
Frangša v Ljudski univerzi dne 10. t. m.,
nimajo nikakršne vezi z Zvezo mladih
intelektualcev. ZMI v smislu svojih prav-
il lahko zastopa le svobodo govora in
mišljenja in torej nikakor ne more dati
pobude za kršenje take svobode. V kol-
ikor se člani ZMI strinjajo ali ne strinja-
jo s kakim svetovnim nazorom, to or-
ganizacije prav nič ne zadeva, če bi pa
član ZMI svoje mišljenje izražal na kom-
promitirajoč način, bi ga organizacija v
disciplinskem postopku pozvala na od-
govornost. Zato najodločneje odklanja
vsako sumnjo, da je organizacija v ka-
terikoli zvezi z omenjenimi dogodki v
Ljudski univerzi.

Lovska sreča. Prejeli smo: Gospod
urednik! Sklicujoč se na tiskovni zakon
prosim, da prinesete v sledeči Vaš št.
vilkki popravek članka z dne 10. januarja
1936, ki ste ga prinesli pod nadpisom
»Lovska sreča«. Nj res, da bi bil odvet-
nik dr. G. ustrelil fazana, križanega z
neko drugo ptico, res pa je, da je
ustrelil čistokrvnega fazana, ki pa je za-
nimiv. Ta popravek Vam pošiljam zaradi
tega, ker je Vaš članek neverjetno raz-
buril ves naš fazanski rod, in to kakor
moški tako tudi ženski spol. Prvi so
namreč prepričani, da se re samo zave-
dajo vseh svojih obvez napram ženske-
mu spolu, marveč da jih tudi vestno iz-
polnjujejo, drugim pa je kratila Va-
ša vest naravnost čast in poštenje. Res

je namreč, da se je izlegel med nami
fazan, ki ni bil ne petelin in ne kura.
Čop na glavi je bil kakor pri kuri, ves
ostali del, kakor vrat in večji del hrhta
petelinji, krili, rep in noge pa zopet kurje.
Je tedaj popolnoma isto, kar se je po-
kazalo pri neki rekorderki tam nekje na
severu, samo s to razliko, da našega ubo-
gega tiča niso operirali. Naša vest kakor
čast pa je čista. Fazan starina.

Ne mara »ženina«. Včeraj smo pisali o
Košanjevci prošnji, da bi mu dovolili,
da bi se v jetnišnici poročil z neko mlade-
nko. Prizadeta mladenka nam pa jav-
lja, da odklanja Košanjevo pozornost
glede njene osebe in da o kakih njeni po-
roki s Košanjcem ne more biti nikakršne-
ga govora.

Železničar, ki je bil dne 24. decembra
1935 napaden na banovinski cesti pri
Osluševcih po nepoznanem moškem, naj
se v njegovem interesu takoj zglašja na
obmejnem pol. komisarijatu v Mariboru.

Putnik nas pelje na zimsko olimpiado
v Garmisch-Partenkirchen. V času od 5.
do 17. februarja priredi »Putnik« dru-
žabno potovanje k IV. zimski olimpiadi v
Garmisch-Partenkirchen. Interesenti bo-
do lahko prisostvovali vsem prireditvam,
predvideni pa so poleg tega še izleti v
München in na Zugspitze. Vožnja III. r.
860 Din, II. 1290 Din. Interesente opo-
zarjamo, da dobe v Garmisch - Parten-
kirchenu samo še sobo z dvema poste-
liama. Za interesente, ki bodo stanovali
v okoliških krajih, je uprava nemških
državnih železnic predvidela takozvane
znižane »Wohnkarte«. Z naslednjimi bo

omogočena cenena vožnja v in iz Parten-
kirchen za trajanje olimpiade. General-
ne in trajne vstopnice so razprodane, za-
to je izdal prireditveni komite posebne
»Olympiahefte« za ceno RM 46. S temi
je omogočen vstop 6. II. k otvoritveni
svečanosti, 12. II. tek 18 km, 13. II. kom-
binirani tek, 16. II. skoki, 7. II. spust, 8.
II. slalom za dame, 9. II. slalom za go-
spode, 6., 7., 8., 11. in 13. II. hokej na
ledu, 14. II. umetno drsanje gospodov,
9. II. bob-četverec, 12. II. bob-dvojec, 16.
II. zaključne svečanosti. Prijave do 20.
januarja. Rezervacija vstopnic, voznih
kart, nabava registrskih mark pri »Put-
niku« v Mariboru in Celju.

Novice iz Ljudske univerze. V pone-
deljek, dne 20. januarja bo predaval o
potovanjih in raziskovanjih Frobenius-a
po Afriki njegov spremljevalec in docent
Dr. Rhotert iz Frankfurta. Frobenius je
prepotoval črni kontinent v vseh smereh;
svoja odkritja in opažanja je podal jav-
nosti v številnih poročilih in knjigah n.
pr. »Umirajoča Afrika«, »Neznana Afri-
ka«, »Doživeti kontinent«, »O kulturnem
carstvu«, »Eritrea«, »Potovanje po Indii-
i«, a svoje zaključke v »Kulturni zgodovini
Afrike«. Po črnem kontinentu Fro-
beniusa ni vodila samo želja pojasniti in
spopolniti geomorfološko in topografsko
znanje o Afriki — to so večinoma opravi-
lili že prej drugi raziskovalci — marveč
želja za globljam vpogledom v kulturo
afriških narodov, nje postanek in med-
sebojno vplivanje. Iz teh opažanj je raz-
vil nauk o kulturnih območjih, ki ga
Frobenius in njegovi učenci skušajo u-
veljaviti tudi pri drugih narodih.

Cercle français. Gospa Th. Anthoine,
ki je že večkrat z lepim uspehom preda-
vala v Mariboru, bo govorila v soboto,
dne 18. t. m. v Vesni, o življenju in delih
gospe de Noailles. Vsi, člani društva in
prijatelji francoskega jezika in slovstva,
se prijazno vabijo. Začetek ob 20. uri.
Vstopnine ni.

»Staribor«. Opozarjamo na današnji
sestank v restavraciji Narodnega doma
ob 8. zvečer. Posimo zanesljive udelež-
be v smislu našega vabila v »Večerniku«
z dne 9. t. m.

Opozarjamo na nocojsnji koncert na-
šega rojaka pianista Dr. Romana Klasi-
sinca v dvorani Grajskega kina. Pričetek
točno ob poldevetih.

Družabni večer prijateljev bolgarske-
ga naroda bo danes 16. t. m. ob 20. uri v
hotelu Orel. Na sporedu je tudi zelo za-
nimivo predavanje gđe. M. Rozmanove
o bolgarskem šolstvu. Člani bolgarske
lige in prijatelji bolgarskega naroda iskro
no vabljeno. Vstopnine ni.

Od danes dalje spored presenečenj v
Veliki kavarni.

Na spečega so navali še neizsledeni
storilci v Zgornjih Verjanah v Sloven-
skih goricah. Žrtve napada je postal po-

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Danes ob 16. in pol 19. uri zadnjič »Se-
quoia«. Predstava ob pol 21. uri radi kon-
certa odpade. Jutri premiera sijajne vese-
loigre

„KATJA“

godbeno vodstvo Paula Abraham. V glavni
vlogi Szöke Szakall, Otto Walburg. — Pri-
pravila se veliki sovietski film »Žena za 1900
rubljev«.

Kino Union. Do vključno četrta »Pri-
belem konjičku«. Sledi prekrasni film
»Viktorija«.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 16. januarja: Zaprt.

Petek, 17. januarja: Zaprt.

Sobota, 18. januarja ob 20. uri: »Malome-
ščani«. Globoko znižane cene. Zadnjič.

Nedelja, 19. januarja ob 15. uri: »Poljska
kri«. Globoko znižane cene. Zadnja
popoldanska predstava. — Ob 20. uri:
»Veseli kmetič«. Znižane cene.

Za zaključek Bolgarskega tedna bo
premiera »Zlatega rudnika«. To duhovito
in učinkovito bolgarsko komedijo —
prvo bolgarsko delo na mariborskem
odru — uprizore v torek, 21. t. m. za red
B. Avtor je tudi izven domovine znan
in priznani dramatik Št. Kostov. V
Kovičevi režiji nastopijo v glavnih ulo-
gah Zakrajškova, Savinova, Kraljeva,
Starčeva, P. Kovič, Nakrst in Furjan.

Kdor si še ni ogledal Kreitovih »Mal-
meščanov«, naj ne zamudi definitivno
zadnje prilike, ki bo v soboto, 18. tm.
Ponove jih ob globoko znižanih cenah še
enkrat zaradi izredno dobrega obiska pri
zadnji predstavi in splošnega povprašev-
vanja po njih.

Nedelja v gledališču. Ob 15. uri bo po-
slednja popoldanska uprizoritev Nedba-
love priljubljene operete »Poljska kri«
po globoko znižanih cenah. — Zvečer po-
nove izredno privlačno Fallovo opereto
»Veseli kmetič« po znižanih cenah.

sestniški sin Janez Zelenik, ko je mirno
spal v hlevu. S koli so ga tako pretolkli
in prebili, da so ga nezavestnega našli v
hlevu. Orožniki vršijo marljivo poiz-
vedbe.

Štorklja na cesti. Davi ob dveh je šla
33 letna delavka Marija Neratova, stan-
ujoča v Št. Petru št. 12, v porodnišnico.
Pred Ježekovo tvornico pa so jo nenado-
ma popadli porodni krči in je kar na ce-
stj povila krepko, zdravo dete. Nadalje-
vala je nato pot proti mestu, toda kmalu
so ji prišli nasproti obveščeni reševalci,
ki so jo prepeljali z otrokom vred v tu-
kajšnji porodnišnico.

Drobna policijska kronika. Zaradi pre-
povedanega krošnjarenja je policija are-
tirala nekoga Valterja Silbersteina. Ob
aretaciji mu je stražnik zaplenil vse bla-
go. V policijske zapore sta romala tudi
berač Dominik Nidrist in reka Tončka
K., ki je osumljena, da je ukradla svoji
znanki zimski plašč. Prijavljeni pa so bili
policiji neki Jože Š. zaradi prevare. Ani-
ca K. zaradi utaje marišega zneska de-
narja, Ema G., Ivan T., Ludvik V., Franc
P. in Jakob Z. pa zaradi kršitve cestno
policijskega reda.

Nočno lekarniško službo imata danes
v četrtek Vidmarjeva in Savostova, jutri
v petek pa Königova in Minařikova le-
karna.

Vremenske zadeve. Večinoma jasno,
nobene bistvene spremembe temperatu-
re, na zapadu najbrže zopet južno vre-
me. Tako se glasi današnja dunajska
vremenska napoved.

PLANINCI - SKAVTI - GOZDOVNIKI!

V sredo, dne 22. t. m. se vrši v dvora-
ni Ljudske univerze nad vse zanimivo
predavanje. Predaval bo dr. Breclj
Bogdan: Prva pomoč pri gorskih resre-
čah, katere najpogostejše srečujemo v
naših planinah, pravilno ravnanje s po-
nesrečenecem ter večša oskrba s primi-
tivnimi sredstvi, ki so nam na razpolago,
reševanje v gorah, prenos ponesrečen-
cev, reševanje v stenah, reševanje v zi-
mi izpod plazov, organizacija naše re-
ševalne službe pri SPD itd. Da bo omo-
gočen obisk vsem brez izjem, je vstopni-
na skrajno nizka.

EVGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesora Kabaia

ROMAN

Izredno žarko in toplo popoldansko sonce je izvabilo Apolonijo v park bolj zgodaj kakor navadno. Inž. Atanazij Galjo je opazil iz svojega skrivališča, kako je lahkih korakov pribzela iz gradu na stopnice, vodeče v vrt, in po njih na z belim peskom posute stezice. In — bila je sama.

Mimogrede je utrgala krvavordečo zapozneno vrtnico ter si jo zataknila v lase. Potem je odšla dalje po vrtu v park, od koder je krenila v gozd.

Inž. Gal se je previdno ozrl naokoli, da bi se prepričal, ako ji kdo ne sledi, zlezal iz svojega skrivališča in se oprezno, hodeč skoraj po prstih, napotil za njo. Hodil je tako, da je dekleta lahko ves čas opazoval, dočim ona njega ne bi mogla opaziti, pa če bi se tudi ozrla nazaj. Ko se je pa do dobrega prepričal, da je zamišljena in se za svojo okolico sploh ne zmeni, je opustil prvotno opreznost in odhitel za njo kar naravnost po stezi.

Dekle je šla vedno hitreje, kakor da se

ji nekam mudi, in inženjerju je nenadoma šinila v glavo nova moreča misel:

»Morda hiti na sestanek z njim?«

Podžgan po tej jedki misli je še sam pospešil korake, da je hodil naposled skoraj že tik za njo. Dvakrat ali trikrat je v svoji preveliki zamišljenosti in vne-mj stopil celo na suho dračje, ki se je pod njim zdrobilo. Ako deklet ne bi bila tako zatopljena v svoje misli, bi morala slišati pokarje vejic in bi se bila gotovo ozrla. Tako ni slišala ničesar, vsaj inženjerju se je tako zdelo.

Šla je vedno dalje in dalje v gozd, tako daleč, kakor ni bila še nikoli, in Gal je doumel, da hiti zavestno in preračunano k nekemu cilju. Naposled je dospela do skupine mlajšega drevja, katerega vejice so se tesno prepletale in jo skrivale zasledovalčevim očem. V strahu, da je ne bi izgubil izpred oči, je Gal še bolj pospešil korake in ji sledil skoraj tik za petami.

Tako sta prispela do malega potočka,

ki se je vij med mahovjem pod senco vej drevja in grmovja. Inženjer je bil pre-pričan, da bo šla Apolonija še dalje, toda namesto tega je naenkrat naglo obstala in se obrnila tako urno, da se ji ni več utegnili skriti. Tako sta si stala naenkrat nasproti. Galu je postalo neskončno nerodno in prvi trenotek niti ni vedel, kaj naj stori. Pozabil je celo pozdraviti.

Namesto on rjo, je zato pozdravila ona njega:

»Klanjam se, gospod inženjer!« je dejala s hudomušnim nasmeškom. »Precej ste upehani. Sem preveč hitela? Me niste mogli dohajati?«

»Vi ste vedeli...« je zajecjal.

»Da greste za menoj? Seveda sem vedela.«

»Saj se vendar ves čas niste ozrli.«

»Zato sem pa dobro slišala, kako ste v svoji neprevidezni stopalj na suhe veje in jih drobili. Mimo tega so tla že pokrita z odpadlim listjem, ki šušti pod nogami...«

»Kako ste vedeli, da sem jaz in ne kdo drugi?« »Kdo drugi naj bi hitel za menoj ob tem času?«

»Morda Damaz...«

»Ta je ozdravljen; vsaj še za nekaj časa.«

»Potem vaš — ženin?«

»Moj — ženin?«

Apolonija se je zasmejala tako zvonko, da je odmevalo po gozdu in je inženjerju skoraj sapa pošla od osuplosti.

»Vaš ženin — Ecehijel Kalist...« je dejal z muko in bolečino obenem.

Saj res,« je vzkljnila Apolonija, »hvala vam, da ste me spomnili. Kmalu bi bila pozabila.«

»Da imate ženina?«

»Da.«

»Kako more človek to pozabiti?«

»Nič ni tako nemogoče. Veste, če ima človek takega ženina, na to kaj lahko pozabi.«

»Ga torej ne ljubite. O, saj sem vedela da to ne bi bilo mogoče...«

»Nasprotno, zelo ga ljubim. Le on za nič ne ve.«

»Vi ljubite njega in on vas ne?«

Inženjer bi se bil od začudenja in bolečine kmalu spremenil v kamen, kakor pravičljiva Lotova žena.

»Narobe. Prav za prav tudi narobe ne vem, kako bi vam povedala. Čisto zmedli ste me s svojimi tako nepričakovanimi besedami.«

»Sedaj ne razmem ničesar več,« je zajecjal inženjer.

»Jaz pa vse.«

»Vi razumete?«

Iz življenja in sveta

Zdenka pojde k vojakom ...

Odmevi k nadaljni usodi Zdenke Koubkove, ki bo po svoji spolni metamorfozi morala k vojakom — Zdenek Koubek goji nogomet in sprejema celo vrsto ženit-nih ponudb

O usodi znane češke in praške sport-nice Zdenke Koubkove smo že pisali. Tudi smo poročali, da je dne 27. decem-bra 1935 mesto Zdenke Koubkove stopil v sportno-tekmovadni urad, kjer je bila Zdenka nameščena, elegantno oblečen mladenič, ki se odslej imenuje Zdenek Koubek. Toda v zvezi s tem so nastale gotove obveznosti, ki so nujna posledica spolne menjave. Vendar te obveznosti ni-so bile za Koubkovo nepredvidene in ne-pričakovane, ampak je z vsem tem že naprej računala. Najbolj posveča gospod Zdenek Koubek važnost izjavi zdravni-kov, da ne bo imela operacija nikakšnih zdravstvenih posledic.

Glede nekaterih novih življenjskih vprašanj, ki so stopila pred Zdenka Kou-bka, je gospod Zdenek Koubek podal ne-kemu praškemu novinarju naslednjo po-jasnilno izjavo: »Kako je z britjem vprašujete? Nič posebnega. To mi pač ne de-la nikakšnih sitnosti. Sedaj vam lahko izdam skrivnost, da sem se moral že pred štirimi lei vsak drugi ali tretji dan popolnoma na skrivnem briti. To britje je bilo nekoliko težje kakor je sedaj. Predvsem je bilo važno, da ni bilo na obrazu niti najmanjšega sledu o kakšnem britju. In razen tega sem moral to delati skrivaj, da bi nikdo ne videl, ker bi bil izpostavljen smehu. Sedaj lahko vršim ta posel, v katerem sem se izvežbal do pra-

ve rutiniranosti, popolnoma neženirano. Vidite, ni torej nikakšnih sitnosti ali te-žav.«

»In o vojaški službi govorite? Pojdem pač k vojakom. Ni nikakšnega vzroka, da bi kdorkoli mogel ali hotel dvomiti v to, da sem za opravljanje vojaških dolžno-sti sposoben. Pač pa vam moram zaze-de-ti nekaj, kar vas bo gotovo zanimalo. V zadnjih tednih sem prejel cel kup ženi-benih ponudb iz najrazličnejših strani. Mladenke, ki so se ponudile, pripadajo najrazličnejšim stanovom in poklicem. Toda to je problem, ki za mene še ni preč. Ženske dobro poznam in to me spodbuja v čakanju. Moja mlada leta mi nudijo priliko, da lahko še počakam.«

Kakor znano je bila Zdenka Koubkova odlična sportna rekorderka. Vsi ti rekor-di so danes brisani. Na sportno torišče pa stopa mesto nje Zdenek Koubek, ki noče postati sportu nezvest. Zaenkrat se posveča nogometnemu sportu, do kate-rega je čutil posebno nagnjenje že takrat, ko je bil še ženskega spola. Sportni stro-kovnjaki sicer zatrjujejo, da nima priča-kovati gospod Zdenek Koubek tako slav-ne sportne bodočnosti, kakor je pretek-lost gospodične Zdenke Koubkove. Toda Zdenek Koubek je še mlad in je mogoče, da so se ti sportni strokovnjaki tudi ura-čunali. Nekateri strokovnjaki se pač ne-malokrat uračunajo.

Čudo tehnike v letu 1936

Ogromni kanali in tuneli — Solčni stroji, ki naj proiz-vajajo elektriko — Milijoni konjskih sil iz plime in oseke

To, kar se napoveduje v tehniki za leto 1936, zveni kakor pravljica. Če se izvedejo nekateri od teh načrtov, tedaj bo marsikaj v našem življenju postavl-jeno na povsem nove osnove in teme-lje. Niso to fantazije, marveč konkretni načrti, katerih izvršitev se odlašča še samo radi njih podrobnejše proučitve. Naj omenimo najprej načrt velikega ka-nala, ki naj bi šel skozi Florido pričeniš pri Jackonvillu. Omenjeni kanal bi se zaključil pri Port Inglisu. S tem kanalom bi ogromno pridobil oni promet, ki gre skozi mehiški preliv in ob Floridski ce-sti proti New Yorku ter v obratno smer. Saj je znano, da je omenjeni preliv prav viharen in da vožnja tukaj ni nič pri-jetna. Z novim kanalom bo pač mnogo prihranjenega tako v pogledu voznega časa kakor tudi vodnih neprijetnosti. Je pa še tudi kanal, ki se nahaja v tehnič-

nem programu leta 1936., to je izgradi-tev zveznega kanala, ki naj bi spjal Volgo z Moskvo.

Poleg teh ogromnih kanalskih načrtov pa so v ospredju tudi gradnje velikanskih predorov in tunelov ter podzemeljskih prometnih žil, ki naj dajo dose-danjemu prometnemu sistemu povsem nove smeri. Tako se zatrjuje, da je že fi-nančno zasigurana izvedba predora And med južno ameriškim državam Argen-tinijo in Čilejem. Ta predor bi bil dolg 35 km in bi daleko prekašal vsa slična čuda sodobne tehnike. In celo načrt o predoru Montblanca, ki naj bi spjal Francijo in Italijo in ki se nahaja že ne-kaj mesecev sem v središču tehničnih obravnavani, bi moral svoj rekord izro-čiti v prilog velikanskemu andenskem načrtu. V programu 1936 pa je tudi za-deva takozvanega gibraltarskega tunc-

la, ki naj bi združeval Evropo s Severno Afriko in za katerega so se že izkopali prvi sledovi na dnu morja. Vsekakor pa je načrt takozvanega gibraltarskega tunela aktualen in je vprašanje njega ured-ničenja stalno na tapetu.

Toda tudi Japonci nočejo zaostajati pri posnemanju v gradnji velikanskih teh-ničnih del po vzorcu že navedenih načrtov. Obravnava se vprašanje takozva-nega korejskega predora. Da bi pa pridobili izkušnje v takšnih veličastnih in nevarnih delih, gradijo sedaj Japonci podzemno zvezo med dvema najvažnej-šima otokoma, ki naj jima prinese po-trebne izkušnje.

Človeški duh pa gre še dalje. Pri ame-riškem zalivu Pasamaquoddy se bo gra-dila velikarska stavba, ki bo središče izkoriščanja energije, ki jo proizvajata plima in oseka. Računajo, da bo mogoče izkoristiti na milijone konjskih sil, ki bo-do prišli v prid človeštvu.

Istčasno pa se gradijo ob obalah Juž-ne Amerike, Afrike in Azije s pomočjo kapitala iz Amerike, novi takozvani solčni stroji, ki so sestavljeni tako, da bo mogoče pridobivati iz energije svet-lobnih in solčnih žarkov električni tok. Bo to ogromna pridobitev za človeštvo, če se bodo ti stroji obnesli. Računati je, da bo marsikateri pogonski silni in mar-sikateremu pogonskemu, kurivnemu in razsvetljevalnemu sredstvu padla po-trošna cena.

TVORNICA — BREZ DELAVCEV.

Ameriški dopisnik »Petit Parisien« je obiskal tvornico avtomobilov Smith & Co. v Milwaukee v USA. Že tretja gene-racija Smithov izdeluje avtomobile. Se-danji lastnik pa je sklenil, da urednišči sa-nje Wellsa in ustanovi tvornico brez delavcev. To zasnovno je Smith tudi v tvornici v Milwaukeeju izvedel. Pogled na tvornico, pravi ameriški dopisnik, vzame človeku sapa. Okoli vse ogromne dvorane se premika tekoč pas, kakor pri Fordu. Ne premika pa se enakomerno,

temveč sunkoma. Vsakih 8 sekund se ustavi za 30 sekund. V teh 30 sekundah pa zgrabijo kovinske roke po posamez-nih delih ter jih sestavljajo. Te roke de-lajo z matematično natančnostjo. Zlasti ostrmi človek nad posebnim stiskalnim kladivom, ki hipoma zabije 100 žeblicev in zatičkov. Ameriški gospodarstveniki in tehniki so izračunali, da bi bili na vsem svetu za vse desetine milijonov na leto narejenih avtomobilov 1000 delavcev dovolj, če bi bile vse avtomobilske tvor-nice tako urejene kakor tvornica bratov Smith v Milwaukeeju. In v resnici: v tej tvornici nastavljeni nameščenci nimajo drugega posla kakor, da nadzirajo stroje.

V KATERIH LETIH STOPA MLADINA V ZAKON.

Poučne so številke iz leta 1933, ki se nanašajo na razmere v Nemčiji. Tako se je v tem letu poročila ena sama deklica, ki še ni imela 15 let. V starosti 15 do 16 let se je poročilo 36 deklet, med 16. in 17. letom 987. Od moških pod 18. letom se je poročil samo eden, kar 316 pa jih je bilo od 18. do 19. leta. Od 19. do 20. leta se je poročilo 27.000 deklet, med 23. in 24. letom pa 63.265. Največ moških se je poročilo med 26. in 27. letom, in sicer 60.530. Med letom 30 do 35 je bilo šte-vilo poročenih moških dvakrat večje od ženskih ter se potem število vedno bolj znižuje. Največja razlika pa je v letih od 40. do 60., ko se je poročilo 6.091 moških in komaj 830 ženskih.

Pri zdravniku.

Zdravnik bolniku: Ali bi mogli plačati, če bi spoznali, da je operacija nujno potrebna?

Bolnik zdravniku: Ali bi pa vi smatrali operacijo za nujno potrebno, če bi se prepričali, da ne morem plačati?

Spominjajte se CMD

Mali oglasi

Razno	Sobo odda
PERJE puh, pernice, odeje, vatrane in flanelaste, zavese, preproge, pregrinjala za divane in postelje, namizne garniture ugodno in poceni pri Novaku, Koroška cesta 8, Vetrinjska ulica 7. 4285	SOBO ODDAM dvema gospodoma, Rotovski trg 8. 228
Stanovanje Sprejemem ENEGA ALI DVA DELAVCA na stanovanje, Ožir, Koroška cesta 41, dvorišče. 224	ODDAM SOBO. veliko in svetlo, lepo opremljeno, boljsemu gospodu v Strassmajerjevi ul. 28-II, stanovanje 9. 4

Službo dobi

Tekstilna tvornica išče **KONTORISTINJO** popolnoma perfektno slovenski, srbohrvatski in nemški v govoru in pisavi, urno strojepisko in stenografinjo. Dopolniti pod »Prvovrstna moč« na upravo lista. 227

RABIM RAZNAŠALCA za kruh, znati mora tudi delati v pekarni. Pekarna Limbuš 23. 225

VINIČARJA sprejemem. Nastop takoj. Laškoje Fran. Ruše. 223

Oglašujte!